

## Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

### 2129

Vragen van de leden **Ceder** (ChristenUnie) en Dobbe (SP) aan de Ministers van Buitenlandse Zaken en voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over *ontwikkelingen in Jemen* (ingezonden 5 juni 2024).

Antwoord van Minister **Bruins Slot** (BZ) van Minister **Schreinemacher** (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking) (ontvangen 28 juni 2024).

#### Vraag 1

Bent u bekend met de recente oproep van 190 humanitaire organisaties die actief zijn in Jemen die vragen om duurzame steun om de grote noden in het land tegen te gaan?<sup>1</sup>

#### Antwoord 1

Ja.

#### Vraag 2

Hoe reageren Nederland en de Europese Unie (EU) op deze oproep? Is er bereidheid om meer humanitaire hulp te bieden?

#### Antwoord 2

Nederland is zich bewust van de hoge noden in Jemen en is sinds jaren een substantiële humanitaire donor. De afgelopen jaren was Nederland een grote donor van het humanitaire fonds voor Jemen van de VN (Country Based Pooled Fund). Met ingang van vorig jaar is besloten tot een meerjarige bijdrage aan het fonds van 10 miljoen euro per jaar. Daarnaast steunt Nederland de Dutch Relief Alliance (DRA). De bijdrage aan de Joint Response van de DRA voor Jemen bedraagt 24 miljoen euro in de periode 2024 t/m 2026. In de Kamerbrief over humanitaire hulp en diplomatie van april 2024 maakte het kabinet de verdeling van het humanitaire budget voor 2024 bekend. Naast deze bijdragen is de financiële ruimte beperkt en wordt momenteel geen additionele financiële bijdrage voor Jemen overwogen. De

<sup>1</sup> Relief Web, 6 mei 2024, «Joint Statement by 190 Humanitarian Organisations in Yemen: Humanitarian partners urge donors to remain committed to the millions in need in Yemen [EN/AR]» (<https://reliefweb.int/report/yemen/joint-statement-190-humanitarian-organisations-yemen-humanitarian-partners-urge-donors-remain-committed-millions-need-yemen-enar>)

bijdrage van ECHO, het humanitaire programma van de EU, voor Jemen wordt jaarlijks vastgesteld. In 2024 is die bijdrage 125 miljoen euro.

#### Vraag 3

Bent u bekend met de grote zorgen die de speciale gezant van de Verenigde Naties (VN) voor Jemen heeft over de vredesonderhandelingen in het land?<sup>2</sup>

#### Antwoord 3

Ja.

#### Vraag 4

Hoe kunnen de EU en Nederland eraan bijdragen dat de vredesonderhandelingen in Jemen een nieuwe impuls krijgen? Wordt hier op ingezet?

#### Antwoord 4

In Jemen heeft het jarenlange conflict tussen verschillende rivaliserende partijen geleid tot een van de ergste humanitaire rampen ter wereld. Een stabiel en vreedzaam Jemen is in Nederlands en Europees belang. Nederland zet zich daarom in voor een rechtvaardig en inclusief vredesproces onder leiding van de VN. Eind vorig jaar kondigde de VN speciale gezant voor Jemen Hans Grundberg aan dat alle strijdende partijen overeenstemming hadden bereikt over de te zetten stappen voor de beëindiging van de burgeroorlog. De verslechterde veiligheidssituatie in Jemen en de ontwikkelingen in de Rode Zee dragen er echter aan bij dat een formeel vredesakkoord vooralsnog uitblijft. Nederland blijft het mandaat van de VN gezant ondersteunen en in multilateraal verband voortdurend aandacht vragen voor dit vergeten conflict.

#### Vraag 5

Herinnert u zich de twee jaar geleden aangenomen motie die de Nederlandse regering verzoekt zich in te spannen voor hervatting van VN-onderzoek naar oorlogsmisdaden in Jemen?<sup>3</sup>

#### Antwoord 5

Ja.

#### Vraag 6

Kunt u aangeven wat is gedaan om deze motie uit te voeren?

#### Antwoord 6

Aan deze motie is op verschillende momenten uitvoering gegeven. Zo heeft Nederland op ministerieel niveau in VN-verband aandacht gevraagd voor het tegengaan van straffeloosheid voor oorlogsmisdaden in Jemen, onder meer tijdens de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties. Ook heeft Nederland zich de afgelopen twee jaar in de VN-Mensenrechtenraad ingezet voor onafhankelijk onderzoek naar en het tegengaan van straffeloosheid voor gepleegde oorlogsmisdrijven in Jemen.

#### Vraag 7

Kunt u, nu Nederland weer in de Mensenrechtenraad van de VN zit, daar een nieuwe poging doen om te komen tot onderzoek naar oorlogsmisdaden in Jemen? Zo nee, waarom niet?

#### Antwoord 7

Nederland heeft zich de afgelopen jaren in de VN-Mensenrechtenraad ingezet voor onafhankelijk onderzoek naar oorlogsmisdrijven in Jemen. Helaas bleek in de Mensenrechtenraad onvoldoende draagvlak om dit te concretiseren in resolutieteksten. Wel is een verlenging van technische ondersteuning aan de nationale onderzoekscommissie in Jemen (NCOI) gerealiseerd. Nederland blijft zich – ook als lid van de Mensenrechtenraad – samen met gelijkgezinden

<sup>2</sup> Relief Web, 15 april 2024, «Briefing by the UN Special Envoy for Yemen, Hans Grundberg, to the Security Council, 15 April 2024 [EN/AR]» (<https://reliefweb.int/report/yemen/briefing-un-special-envoy-yemen-hans-grundberg-security-council-15-april-2024-enar>)

<sup>3</sup> Kamerstuk 21 501-02, nr. 2498 (<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2022D25169&did=2022D25169>)

inzetten om het tegengaan van straffeloosheid in Jemen op de internationale agenda te houden.

Vraag 8

Kunt u nader toelichten waarom het aanvullend nationaal wapenexportcontrolebeleid in de vorm van een zogeheten *presumption of denial*, dat onder andere gold voor Saudi-Arabië en de Verenigde Arabische Emiraten, is afgeschaft?<sup>4</sup>

Antwoord 8

Graag verwijs ik u naar de Kamerbrief van 14 juli 2023<sup>5</sup> waarin uitgebreid wordt toegelicht waarom het aanvullend nationaal beleid, dat van toepassing was op onder andere Saoedi-Arabië en de Verenigde Arabische Emiraten, is afgeschaft.

Vraag 9

Deelt u de zorgen dat wapenexport naar deze landen, die mogelijk verantwoordelijk zijn voor oorlogsmisdaden in Jemen, uitermate zorgelijk blijft en kan bijdragen aan nieuwe schendingen, zeker nu vredesonderhandelingen lijken te stagneren? Bent u het ermee eens dat er geen aanleiding is wapenexportcontrole naar deze landen minder strikt toe te passen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 9

Het kabinet is zich ervan bewust dat de situatie in Jemen instabiel is en dat de vredesonderhandelingen nog lopen. Het afschaffen van het nationaal beleid doet er niet aan af dat Nederland scherp blijft toezien op het belang dat Nederlandse goederen niet worden gebruikt in conflicten zoals in Jemen. Zoals wordt toegelicht in de Kamerbrief van 14 juli 2023 volstaat een strikte toets aan de bestaande kaders van het EU Gemeenschappelijk Standpunt inzake wapenexportcontrole.

---

<sup>4</sup> Rijksoverheid, 4 oktober 2023, «Aanpassingen wapenexportcontrolebeleid» (<https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2023/10/04/aanpassingen-wapenexportcontrolebeleid>)

<sup>5</sup> Kamerstuk 22 054, nr. 395, d.d. 14 juli 2023.